

УДК 378:004.85

***Інформаційно-комунікаційні технології в структурі
міждисциплінарного навчання***

Литовченко В.П., к.філос.н,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін ВП НУБіП
України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є однією з педагогічних інновацій, які виконують функцію «підтримки» педагогічного процесу, відкривають нові технологічні можливості для педагогіки. Використання ІКТ технологій дозволяє досягти високої ефективності заняття, розглянути значний обсяг матеріалу, узагальнити й систематизувати знання студентів з певної теми, показати прикладну спрямованість вивченого матеріалу, перевірити практичні вміння й навички, здійснити диференціацію та індивідуалізацію навчання. Вони, порівняно із традиційним навчанням, надають низку переваг: інформаційних, інтерактивних, дидактичних, інтегральних, психологічних, професійно-педагогічних, ергономічних та економічних.

ІКТ є одним із засобів реалізації стандартів в освіті XXI століття й поступовому переході до полікультурної освіти, від предметного до міждисциплінарного навчання зокрема. Міждисциплінарні зв'язки є невід'ємною, але, головним чином, номінальною складовою нинішнього навчального процесу, хоча сучасні освітні системи у вищій школі необхідно організувати більш гнучко, щоб просувати науку і міждисциплінарність (міжпредметність). Активних і свідомих студентів уже не задовольняє жодна дисципліна, жодна спеціальність у «чистому» вигляді. Мультидисциплінарність (interdisciplinary) – означає спільне вивчення певного складного об'єкта різними дисциплінами (наприклад, вивчення суспільства соціологією, філософією, релігією тощо). Тому є очевидним, що ідеї міждисциплінарного підходу до навчання поряд із сучасними концептуальними підходами до вдосконалення практичної підготовки майбутніх фахівців є пріоритетними.

Міждисциплінарне навчання може розглядатися передусім у двох напрямках, які на практиці часто перехрещуються:

1. Навчання заплановане на розвиток усвідомлення й розуміння зв'язків та відмінностей між предметними сферами та дисциплінами. Може здійснюватися через зміст знань та навичок, методів роботи, мислення й дискусії або через окремі перспективи дисципліни.

2. Навчання з різних дисциплін для дослідження тематики або ряду питань, що покликані вирішувати проблеми або для виконання проекту з завершення навчання, відповідають виклику, вирішують проблему або завершують проект та реалізуються у реальному й релевантному контексті для студентів, вищої школи і суспільства.

Які ж позиції в цьому контексті займають ІКТ? Конкретизуємо переваги міждисциплінарного навчання, за допомогою інформаційно-комунікативних технологій:

- новизна роботи із сучасними комп'ютерними навчальними системами, інформаційними та телекомунікаційними технологіями зумовлює у студентів постійний підвищений інтерес до роботи з ними і зумовлює мотивацію навчання;
- варіативність застосування на різних етапах навчання;
- можливість застосування на будь-якому етапі заняття;
- навчальний матеріал краще сприймається і легше запам'ятовується студентами;
- економне використання навчального часу;
- швидкий збір, передача та обробка статистичних даних з визначеної теми;
- скорочення рутинних видів роботи, що втомлюють студента;
- мобільність у спробі формування кінцевого продукту, актуалізація на тих запитах, які відповідають нинішнім потребам;
- постійна можливість перебувати у формі реального часу, відповідно до вимог сьогодення.

Комп'ютерні навчальні системи дозволяють оптимально вирішувати завдання міждисциплінарного навчання: індивідуалізувати підхід і диференціювати процес навчання; контролювати рівень засвоєння матеріалу; забезпечити самоконтроль та корекцію учбово-пізнавальної діяльності; демонструвати візуальну навчальну інформацію, моделювати та імітувати процеси та явища; проводити лабораторні роботи в умовах віртуальної реальності; підвищити інтерес до процесу навчання, використовуючи ігрові ситуації; скоротити час на трудомісткі та довготривалі обрахунки результатів практичних досліджень.

Досліджуючи міждисциплінарні теорії та перспективи за допомогою ІКТ, студенти можуть розвивати суттєві навички розуміння, які допоможуть їм ефективно співпрацювати і спілкуватися, планувати реальні завдання, досягати глибшого розуміння проблем тощо. З освоєнням напрямків міждисциплінарного навчання студенти можуть усе більше й більше порівнювати та застосовувати різні процеси й технології для окреслення питань, вирішення проблем, синтезу результатів та генерації нових ідей. Вони навчаються розвивати систематичні навички

дослідження, що зосереджуються на аналізі та синтезі інформації, яка знаходиться у широкому діапазоні ресурсів. Головною метою навчального процесу за таких обставин, стає не оволодіння майбутніми фахівцями конкретними знаннями, а одержання вмінь та навичок здобувати нові знання, відкривати їх для себе самостійно.

Нинішня якісна освіта постулює, що навчальні програми мають бути насичені міждисциплінарними предметами, спрямованими на професійну підготовку. Майбутні фахівці не лише набувають суто професійних знань, умінь і навичок прикладного характеру, у них формуються міжпредметні компетентності як здатність застосовувати в майбутній трудовій діяльності поряд із специфічними для певного предмета ще і знання, уміння, навички і способи діяльності, які належать до інших навчальних дисциплін і освітніх галузей, опрацювання яких дозволяє отримати нові якості знань.

Таким чином, використання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій у міждисциплінарному навчанні дає змогу студентам ґрунтовніше брати участь у процесі освоєння навчальних результатів, що призводить до посилення їх активності при підготовці до практичних та лекційних занять, формує їх відповідальність за ефективність своєї навчальної діяльності. Інформаційно-комунікаційні технології відкривають нові горизонти міждисциплінарного навчання, розкривають той напрям, який спрямований на формування культури спілкування людини з медіа, формування творчих, комунікативних здібностей, критичного мислення, умінь повноцінного сприймання, інтерпретації, аналізу й оцінки медіа-текстів, навчання різних форм самовираження за допомогою медіа-техніки.

Список використаних джерел

1. Андріяшин В.І. Забезпечення наступності засобами міжпредметних зв'язків / В.І. Андріяшин, Л.В. Карачун // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. - Серія 13. Проблеми трудової та професійної підготовки. – 2010. – С. 9-12.
2. Дибкова Л.М. Інформаційно-комунікаційні технології у контексті оцінювання результатів навчання студентів ВНЗ України // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2016. – Т. 52. - № 2. - С. 27-35.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / В.М. Нагаєв. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.